سفر پوتین به هند نشان داد فشارهای آمریکا بر دهلی برای کاهش روابط با مسکو بی‌نتیجه است

دهلی جدید علیه واشنگتن؟

رضا عمویی

رئیس‌جمهور روسیه برای سفری ۲ روزه وارد هند شد. ولادیمیر پوتین در دهلی‌نو مورد استقبال بسیار گرم نخست‌وزیر هند قرار گرفت. این نخستین سفر پوتین به هند پس از آغاز جنگ اوکراین در سال ۲۰۲۲ است. انتظار می‌رود دهلی و مسکو در این سفر قراردادهای متعددی را امضا کنند؛ قراردادهایی که میان ۲ طرف پس از افزایش فشار آمریکا بر هند برای توقف خرید نفت روسیه امضا می‌شود. هند و روسیه دهه‌هاست متحدان نزدیکی‌اند و پوتین و نارندرا مودی، رابطه گرمی با هم دارند. سفر پوتین به هند در شرایطی که ۲ طرف بر شکل‌گیری جهان چندقطبی اتفاق نظر دارند، دارای ابعاد سیاسی و بار معنایی ژئوپلیتیک است.

مودی پنجشنبه در فرودگاهی نزدیک دهلی‌نو از پوتین استقبال کرد و سپس میزبان شام خصوصی به افتخار رئیس‌جمهور روسیه در اقامتگاهش شد. پوتین با هیاتی دولتی و اقتصادی از جمله آندری بلوسف، وزیر دفاع وارد هند شد. بلوسف در دیدار با راجنات سینگ، همتای هندی خود اعلام کرد صنعت دفاعی روسیه آماده کمک به هند برای خودکفایی در تولید تسلیحات است.

این سفر یک روز پس از گفت‌وگوهای پوتین با نمایندگان ترامپ درباره امکان توافق صلح برای پایان جنگ اوکراین انجام شد؛ گفت‌وگوهایی که به نتیجه نرسید. هند درباره اوکراین بر راه‌حل دیپلماتیک تأکید دارد و بر خلاف کشورهای غربی و همسو با آمریکا تاکنون جنگ اوکراین از سوی هند با محکومیت روبه‌رو نبوده است.

در جریان دیدار با پوتین، مودی تاکید کرد دیدار با پوتین برای ما یک رویداد مهم است و این دیدار موفقیت‌آمیز خواهد بود و سفر وی از اهمیت تاریخی برخوردار است. نخست‌وزیر هند تصریح کرد: هند و روسیه پیوسته درباره وضعیت اوکراین تبادل نظر می‌کنند که نشان‌دهنده اعتماد عمیق بین ۲ کشور است؛ از برقراری فوری صلح در اوکراین حمایت می‌کنیم و باید برای دستیابی به این هدف همکاری کنیم. دیدار با پوتین در دهلی موفقیت‌آمیز بود و سفر وی از اهمیت تاریخی برخوردار است.

رئیس‌جمهور روسیه هم در این دیدار گفت: از نخست‌وزیر هند به خاطر دعوت به دهلی قدردانی می‌کنم. گفت‌وگوی ما دوستانه و مفید بود و درباره تحولات اوکراین صحبت کردیم. ما مودی را از اقدامات روسیه و آمریکا درباره یک راه‌حل مسالمت‌آمیز احتمالی درباره اوکراین مطلع کردیم و از او به خاطر تلاش‌هایش برای حل مساله اوکراین قدردانی می‌کنیم. پوتین افزود: روسیه و هند روابط عمیق و دیرینه‌ای دارند، اقدامات زیادی برای توسعه روابط انجام داده‌اند و فرصت‌های همکاری در حال گسترش است. روسیه و هند همکاری نظامی - فنی قابل اعتمادی دارند.

■ علاقه متقابل مودی - پوتین

روابط هند و روسیه به دوران اتحاد جماهیر شوروی بازمی‌گردد و صرف نظر از تحولات مقطعی، این روابط همچنان پابرجا مانده. می‌توان گفت پوتین نسبت به دیگر رهبران روسیه، زمان و انرژی بیشتری را صرف رابطه با هند کرده و در حال حاضر پوتین روی حمایت مودی در جریان جنگ اوکراین حساب کرده است.

مودی نیز با حفظ روابط خود با روسیه به رغم فشارهای غرب در تلاش است دولت خود را دارای «استقلال استراتژیک» نشان دهد. وی می‌خواهد با روابط گرم با روسیه نشان دهد جایگاه خاصی در نظم ژئوپلیتیک جهان چندقطبی دارد. به همین دلیل، سفر پوتین به هند برای مودی بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد، زیرا این سفر، استقلال ژئوپلیتیک هند را در برابر فشار غرب نشان خواهد داد. در واقع نخست‌وزیر راستگرای هند می‌خواهد به هندی‌ها در داخل و سطح جهان نشان دهد هنوز پوتین را متحد خود می‌داند و تسلیم فشار ترامپ نمی‌شود.

■ جمعیت ۱,۵ میلیاردی هند

هند جمعیتی نزدیک به یک و نیم میلیارد نفر دارد و رشد اقتصادی آن به بیش از ۸ درصد می‌رسد. در واقع این کشور سریع‌ترین رشد اقتصادی بزرگ جهان را دارد. این ویژگی باعث شده هند به بازاری بسیار جذاب برای کالاها و منابع اولیه روسیه - بویژه نفت - تبدیل شود. هند همچنین سومین مصرف‌کننده بزرگ نفت خام در جهان است و حجم زیادی از نفت مورد نیاز خود را از روسیه خریداری می‌کند. البته هند همیشه خریدار نفت روسیه نبوده و قبل از جنگ اوکراین، هند تنها ۲,۵ درصد نفت مورد نیاز خود را از روسیه می‌خرید اما اعمال تخفیف روی قیمت نفت توسط روسیه باعث شد هند به جمع خریداران بزرگ نفت روسیه بپیوندد و در حال حاضر روسیه تامین‌کننده بیش از ۳۵ درصد نفت مورد نیاز هند است؛ وضعیتی که اگرچه هند از آن راضی است اما آمریکا با خشم به این وضعیت نگاه می‌کند.

طی چند ماه گذشته نیز ترامپ به بهانه اینکه هند با خرید نفت از روسیه به تأمین بودجه جنگ علیه اوکراین کمک می‌کند، تعرفه ۲۵ درصدی اضافه بر کالاهای هندی اعمال کرد و این مساله باعث شد هند کمی برای خرید نفت از روسیه دست به عصا حرکت کند اما مسکو همچنان تلاش دارد هندی‌ها خرید نفت خود از روسیه را افزایش دهند.

روز گذشته نیز ولادیمیر پوتین و نارندرا مودی در یک کنفرانس رسانه‌ای درباره مذاکرات میان ۲ کشور شرکت کردند. در این نشست پوتین گفت مسکو حاضر است «بی‌وقفه» به دهلی سوخت صادر کند. این سخنان پوتین برخلاف میل رئیس‌جمهور آمریکاست که خواستار توقف واردات نفت روسیه از سوی هند است.

از طرف دیگر روسیه با کمبود نیروی کار مواجه است و در این شرایط پوتین هند را به عنوان منبع ارزشمندی از کارگران ماهر می‌بیند که می‌تواند به بازار تشنه نیروی کار روسیه کمک بزرگی کند.

■ جذابیت بازار اسلحه روسیه

البته نفت تنها موضوع تجارت میان هند و روسیه نیست. فروش تسلیحات روسی به هند از دوران شوروی سابقه دارد و پیش از سفر پوتین به هند نیز گزارش‌هایی مبنی بر قصد هند برای خرید جت‌های جنگنده و سیستم‌های دفاع هوایی پیشرفته روسی منتشر شده بود. در این صورت، قراردادها و همکاری‌های تسلیحاتی احتمالا بخش دیگری از توافقات دهلی - مسکو در سفر پوتین به هند خواهد بود.

«دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین هم درباره اهداف سفر پوتین به هند گفته فروش سیستم‌های پیشرفته دفاع هوایی «اس ۴۰۰» روسیه به هند یکی از موضوعات مهم دستور کار رهبران ۲ کشور است. رسانه‌های هندی نیز گزارش داده‌اند مسکو ممکن است پیشنهاد ساخت مشترک جنگنده‌های «سوخو ۵۷» را به هند ارائه کند.

هند یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان سلاح در جهان است و سال‌هاست بخش قابل توجهی از سلاح‌های خود را از روسیه می‌خرد. به گزارش رویترز، هند خرید سلاح از کشورهای دیگر را نیز افزایش و تولید داخلی تجهیزات نظامی خود را هم گسترش داده است. طبق گزارش موسسه تحقیقات صلح بین‌المللی استکهلم، واردات نظامی هند از روسیه بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴ به ۳۶ درصد کاهش یافت، در حالی که این رقم در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵ به اوج خود یعنی ۷۲ درصد و در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ به ۵۵ درصد رسیده بود. احتمال می‌رود پس از این سفر، میزان خرید اسلحه از روسیه بار دیگر توسط هندی‌ها افزایش یابد.

این را نیز باید در نظر داشت که چندین سامانه دفاعی هند هنوز بشدت به روسیه متکی هستند و بسیاری از ۲۹ اسکادران نیروی هوایی این کشور از جت‌های «سوخو ۳۰» روسی استفاده می‌کنند. همچنین درگیری مسلحانه محدود هند با پاکستان در اردیبهشت گذشته، نقش حیاتی سامانه‌های دفاعی روسی مانند «اس ۴۰۰» را برای نیروهای مسلح هند ثابت کرد و دهلی اکنون به دنبال در اختیار داشتن تعداد بیشتری سامانه دفاعی «اس ۴۰۰» است. در عین حال، روسیه به دلیل تحریم‌ها و جنگ در اوکراین، با کمبود قطعات نظامی مهم مواجه است و بر اساس گزارش بی‌بی‌سی زمان تحویل برخی واحدهای «اس ۴۰۰» تا سال ۲۰۲۶ به تعویق افتاده است. بر اساس گزارش بی‌بی‌سی، مودی در دیدار با پوتین به دنبال تضمین‌هایی درباره تحویل به موقع برخی تجهیزات نظامی است.

■ ژئوپلیتیک همسو

مسائل ژئوپلیتیک یکی از تاثیرگذارترین موضوعات در دیدار رهبران هند و روسیه در دهلی است. کرملین می‌خواهد نشان دهد تلاش‌های غرب برای منزوی کردن مسکو به دلیل جنگ در اوکراین شکست خورده و سفر پوتین به هند این هدف روسیه را به رخ غرب کشاند. پوتین ۳ ماه پیش هم به چین سفر کرده بود و در آنجا با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین مذاکراتی را دنبال کرد. در همان زمان در پکن نیز مودی حضور داشت و تصویر ۳ رهبر در کنار هم در حالی که لبخند می‌زدند، پیام روشنی به غرب ارسال کرد: به‌رغم جنگ در اوکراین، مسکو متحدان قدرتمندی دارد که از «جهان چندقطبی» حمایت می‌کنند.

«آندری کولسنیکف» ستون‌نویس روزنامه نوایا گازتا در یادداشتی نوشته است: «کرملین مطمئن است غرب، از جمله اروپا، کاملاً شکست خورده و برخلاف خواست اروپا ما منزوی نیستیم، زیرا با آسیا و کشورهای جنوب و شرق آسیا ارتباط داریم. از نظر اقتصادی، آینده از آن روسیه است. از این نظر، روسیه مانند اتحاد جماهیر شوروی به عنوان بازیگر اصلی به این مناطق جهان بازگشته است. ما کاملاً از اروپا جدا شده‌ایم. فیلسوفان قدیمی ما همیشه می‌گفتند روسیه بخشی از اروپا بوده است اما حالا ما بخشی از اروپا نیستیم».

رئیس‌جمهور روسیه نیز در نشست خبری با خبرنگاران در دهلی گفت او و مودی در سیاست خارجی، از جمله از طریق ائتلاف کشورهای بریکس، برای ارتقای جهانی «عادلانه‌تر» و «چندقطبی‌تر» همکاری می‌کنند.

همچنین قرار است نسخه‌ای از رسانه دولتی روسیه با نام راشا تودی در هند راه‌اندازی شود که به گفته پوتین به مردم هند کمک می‌کند از طریق انتشار «اطلاعات عینی» درباره روسیه بیشتر بدانند.

سفر پوتین به هند همچنین پس از تلاش‌های آمریکا برای میانجیگری صلح میان روسیه و اوکراین انجام می‌شود. پوتین روز پنجشنبه هشدار داده بود اوکراین باید از منطقه دونباس عقب‌نشینی کند، اگرنه روسیه آن را تصرف خواهد کرد. تاکنون هند نیز موضعی علیه روسیه در جنگ اوکراین اتخاذ نکرده و از این نظر، دهلی خود را با مسکو همسو نشان داده است.

رئیس‌جمهور روسیه در گفت‌وگو با روزنامه هندی ایندیا تودی نیز به تناقض‌های موجود در رفتار آمریکایی‌ها در زمینه اجرای تحریم‌ها اشاره کرد و گفت: «آمریکا هنوز برای نیروگاه‌های هسته‌ای خودش از ما سوخت هسته‌ای می‌خرد و اگر آمریکا حق این را دارد که از ما سوخت بخرد، چرا هند نباید فرصت مشابهی داشته باشد؟!»

■ بازار بزرگ اقتصادی ۲ کشور

به اعتقاد بسیاری از تحلیلگران روابط اقتصادی بین روسیه و هند دهه‌ها عملکرد ضعیفی داشته است. اگرچه تجارت دوجانبه آنها در پایان مارس ۲۰۲۵ (سال جاری میلادی) به ۶۸,۷۲ میلیارد دلار افزایش یافت اما این رقم در سال ۲۰۲۰ تنها ۸,۱ میلیارد دلار بود. در حال حاضر نیز افزایش حجم تجارت میان هند و روسیه بیشتر به دلیل افزایش شدید خرید نفت با تخفیف زیاد روسیه از سوی هند است.

البته با توجه به اینکه شرکت‌های هندی برای جلوگیری از تحریم‌های واشنگتن، خرید نفت از روسیه را کاهش داده‌اند، ۲ کشور برای تقویت تجارت، به دنبال حوزه‌های دیگری هستند. مودی می‌خواهد بازار روسیه را برای محصولات صادراتی هندی باز کند تا موازنه تجاری را به نفع هند تغییر دهد.

بر اساس گزارش ایندیا تودی، در حال حاضر بیشترین حجم تجارت میان هند و روسیه، پس از محصولات نفتی شامل این موارد است: گوشی‌های هوشمند (۷۵,۹ میلیون دلار) و پوشاک (۲۰,۹۴ میلیون دلار) از هند به روسیه و میگو (۷۵,۷ میلیون دلار) و گوشت (۶۳ میلیون دلار) از روسیه به هند. ۲ کشور اکنون تلاش دارند حوزه‌های دیگری را نیز به روابط تجاری خود اضافه کنند. با افزایش حجم تجارت دوجانبه، انتظار می‌رود سهم دلار از مبادلات ۲ کشور همچنان کاهش یابد. ۳ ماه پیش نیز دنیس مانتوروف، معاون اول نخست‌وزیر روسیه، در نشست کمیسیون بین دولتی هند و روسیه، اعلام کرد سهم ارزهای ملی از مبادلات تجاری ۲ کشور به ۹۰ درصد رسیده است. افول جایگاه دلار در مبادلات اقتصادی هند و روسیه، نشان دیگری از آن است که جهان چندقطبی بیش از هر زمان دیگری به واقعیت نزدیک شده است.

پیامدهای مرگ ابوشباب؛ مقاومت غزه هیچ جایگزینی ندارد

پایان یک خائن

حسین مهدی تبار

شامگاه چهارم دسامبر ۲۰۲۵، منابع خبری صهیونیستی از کشته شدن یاسر ابوشباب، رهبر گروه مسلح موسوم به «قوات شعبیه» در شرق رفح خبر دادند؛ رویدادی که بلافاصله بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی یافت. ابوشباب که در سال‌های اخیر به عنوان یکی از چهره‌های مورد حمایت اسرائیل در نوار غزه شناخته می‌شد، در تیراندازی در منطقه‌ای تحت کنترل کامل نیروهای اشغالگر کشته شد. گزارش رادیو ارتش صهیونیست و کانال ۱۲ رژیم این حادثه را تأیید کرد. این واقعه که به گفته ناظران، نماد فروپاشی یکی از مهم‌ترین پروژه‌های اسرائیل برای ایجاد شکاف داخلی در غزه است، پرسش‌هایی را درباره میزان نفوذ مقاومت و پایداری اجتماعی در برابر طرح‌های اشغالگرانه مطرح کرده است.

ابوشباب، از اعضای قبیله الترابین، پیش از جنگ غزه چهره‌ای جنایی محسوب می‌شد. بر اساس گزارش وزارت داخله غزه، او سال‌ها به دلیل قاچاق مواد مخدر و سرقت سازمان‌یافته در زندان بود و اکتبر ۲۰۲۳ همزمان با آغاز حملات اسرائیل، از زندان فرار کرد. منابع مختلف از جمله روزنامه یدیعوت آحارانوت گزارش داده‌اند این فرار با هماهنگی نیروهای اشغالگر انجام شد. پس از آن، ابوشباب با حمایت مستقیم اسرائیل گروهی شبه‌نظامی تشکیل داد تا به عنوان ابزاری برای مقابله با حماس فعالیت کند.

با گذشت زمان، او به چهره‌ای رسانه‌ای بدل شد. ژوئیه ۲۰۲۴ مقاله‌ای به نام او در روزنامه وال‌استریت ژورنال منتشر شد که در آن از ایجاد «اداره‌ای جدید» در شرق رفح و برنامه‌ریزی برای «آینده‌ای بدون حماس» سخن گفته بود. تحلیلگران فلسطینی این مقاله را جعلی دانستند و آن را بخشی از تلاش رسانه‌ای اسرائیل برای مشروعیت‌بخشی به چهره‌ای محلی و ساختگی توصیف کردند.

گروه تحت رهبری ابوشباب ابتدا با نام «خدمت ضدتروریسم» فعالیت خود را آغاز کرد و سپس به «قوات شعبیه» تغییر نام داد. این گروه بیش از ۱۰۰ جنگجو در اختیار داشت و در منطقه شرق رفح که عملاً در کنترل اسرائیل بود، فعالیت می‌کرد. نخست‌وزیر رژیم، بنیامین نتانیاهو، ژوئن ۲۰۲۵ فعالیت این گروه را «تلاش برای فعال‌سازی قبایل مخالف حماس» توصیف و از آن به عنوان ابزاری برای کاهش تلفات ارتش اسرائیل یاد کرد. گزارش‌ها نشان می‌دهد این نیروها از سلاح‌های اسرائیلی، از جمله سلاح‌های توقیف‌شده از حماس استفاده می‌کردند و از پشتیبانی هوایی و لجستیکی ارتش اسرائیل برخوردار بودند.

در مقابل، واقعیت میدانی تصویری کاملاً متفاوت ارائه می‌داد. بر اساس گزارش‌های سازمان ملل متحد، از جمله اظهارات جورجیوس پتروپولوس، مقام ارشد این سازمان در غزه، ابوشباب «دلال قدرت خودخوانده شرق رفح» معرفی شده و گروه او به غارت گسترده کمک‌های بشردوستانه متهم شده است. طبق اسناد منتشرشده، شبه‌نظامیان این گروه ده‌ها کامیون حامل مواد غذایی و دارویی را که از طریق گذرگاه کرم شالوم وارد می‌شد، مصادره کرده‌اند. این اقدامات در شرایطی انجام می‌شد که غزه با بحران شدید کمبود غذا روبه‌رو بود و بسیاری از مناطق آن در قحطی کامل قرار داشت. همین رفتارها موجب شد ابوشباب به نماد همکاری با اشغالگران و خیانت در میان افکار عمومی مردم فلسطین تبدیل شود.

دامنه همکاری این گروه با اسرائیل تنها به غارت کمک‌های انسانی محدود نبود. گزارش‌های منتشرشده از سوی رسانه‌هایی مانند الجزیره و میدل‌ایست‌آی حاکی است نیروهای وابسته به ابوشباب در ربایش پزشکان، فعالان و اعضای مقاومت دست داشتند و برخی از آنان را به نیروهای اشغالگر تحویل دادند. گروه تحت فرماندهی او همچنین در عملیات پاکسازی در شرق رفح مشارکت داشت؛ عملیاتی که منجر به کشته شدن شمار زیادی از غیرنظامیان شد.

روابط ابوشباب با گروه‌های غیرقانونی در صحرای سینا نیز گزارش شده است. هر چند این روابط ماهیتی تجاری و مرتبط با قاچاق داشت اما از سوی حماس و دیگر گروه‌های فلسطینی به عنوان نشانه‌ای از انحطاط اخلاقی و سیاسی او محکوم شد. در بیانیه رسمی حماس پس از مرگ او آمده است: «سرنوشت یاسر ابوشباب سرنوشت هر خیانتکاری است که علیه ملت خود می‌ایستد». این بیانیه، بدون پذیرش مستقیم مسؤولیت، پیامی آشکار برای سایر نیروهای همکار با اشغالگران تلقی شد.

نحوه مرگ ابوشباب نیز به بحثی گسترده تبدیل شد. منابع اسرائیلی از جمله رادیو ارتش گزارش کردند او در درگیری مسلحانه‌ای در شرق رفح زخمی شد و پس از انتقال به بیمارستان سوروکا در جنوب اسرائیل مرد؛ هر چند مسؤولان بیمارستان این خبر را تکذیب کردند. گروه قوات شعبیه در بیانیه‌ای رسمی مدعی شد مرگ ابوشباب در نتیجه درگیری خانوادگی میان اعضای قبیله ابوسنیمه رخ داده و حادثه جنبه داخلی داشته است. این روایت از سوی رسانه‌هایی مانند واشنگتن پست و گاردین نیز بازتاب یافت اما تحلیلگران مقاومت آن را تلاشی برای پنهان کردن نقش مقاومت دانستند.

در مقابل، شواهد متعددی حاکی از دخالت نیروهای مقاومت در این رویداد است. رسانه نزدیک به حماس، موسوم به «رادع»، تصویری از ابوشباب منتشر کرد با این پیام: «اسرائیل نتوانست از تو محافظت کند!». همچنین قبیله الترابین که ابوشباب به آن تعلق داشت، در بیانیه‌ای رسمی که توسط شبکه‌های الجزیره و بی‌بی‌سی منتشر شد، مرگ او را «در دستان مقاومت» تأیید کرد و از آن به عنوان «پایان دوره‌ای تاریک که ربطی به تاریخ قبیله ندارد» یاد کرد. رهبران این قبیله اعلام کردند: «او با پیوستن به دشمن به مردم خود خیانت کرد». این موضع‌گیری که به منزله طرد کامل او حتی از سوی خویشاوندانش بود، وزن فرضیه مربوط به نقش مقاومت را افزایش داد.

در روزهای پس از انتشار خبر، صحنه‌های شادی و جشن در نقاط مختلف غزه مشاهده شد. گزارش‌های میدانی از منابعی چون فلسطین کرونیکل و کاربران شبکه ایکس از تیراندازی‌های شادی‌آمیز و توزیع شیرینی در خیابان‌ها حکایت دارد. کاربران شبکه‌های اجتماعی از مرگ او به عنوان «پیروزی مقاومت» یاد کردند. این واکنش‌ها به گفته ناظران، نشانه‌ای از انسجام داخلی جامعه غزه و وفاداری آن به آرمان مقاومت در برابر طرح‌های اسرائیل بود.

در سوی مقابل، روایت ارائه‌شده از سوی گروه قوات شعبیه مبنی بر درگیری داخلی، با تردید گسترده روبه‌رو شد. حتی برخی رسانه‌های اسرائیلی، از جمله کانال ۱۴، از ناکامی ارتش اسرائیل در حفاظت از ابوشباب انتقاد کردند و این امر را نشانه‌ای از ضعف در راهبرد ایجاد نیروهای نیابتی دانستند. تحلیلگران اسرائیلی از جمله رهام عودا در گفت‌وگو با شبکه ان‌بی‌سی نیوز تأکید کردند مرگ ابوشباب «بی‌اعتمادی عمیق در میان سایر گروه‌های مخالف حماس» ایجاد کرده و نشان می‌دهد غزه همچنان تحت نفوذ کامل مقاومت است. وب‌سایت هدیزوت نیز نوشت: «اکنون حماس می‌تواند آزادانه در غزه فعالیت کند». این اعتراف‌ها از سوی رسانه‌هایی چون رویترز نیز بازتاب یافت و حاکی از شکست راهبرد اسرائیل برای ایجاد درگیری داخلی در غزه است.

در همین حال آمارها نشان می‌دهد ابوشباب در میان مردم محبوبیت نداشته است. اردوگاه تحت کنترل او در شرق رفح، با وجود برخورداری از حمایت لجستیکی و تأمین مواد غذایی از سوی اسرائیل، جمعیت قابل توجهی را پوشش نمی‌داد. به باور تحلیلگران، این داده‌ها بیانگر آن است که اکثریت مطلق مردم غزه تمایلی به همکاری با نیروهای وابسته به اشغالگر نداشته‌اند. جشن‌های مردمی در شهرهایی چون خان‌یونس و جبالیا نیز بازتاب همین رویکرد بود و نشان داد تلاش اسرائیل برای شکاف قومی و قبیله‌ای در جامعه فلسطینی با شکست مواجه شده است. دیگر گروه‌های کوچک ضدحماس نیز طبق تحلیل روزنامه گاردین، اکنون با بحران مشروعیت روبه‌رو هستند و توان جایگزینی برای مقاومت ندارند.

از منظر تحلیلی، مرگ یاسر ابوشباب دارای پیامدهایی چندگانه برای وضعیت غزه و سیاست اسرائیل است. نخست آنکه این رویداد، توان بازدارندگی مقاومت را تقویت کرد. با وجود آتش‌بس اکتبر ۲۰۲۵ که با میانجی‌گری ایالات متحده حاصل شد، حماس همچنان توان نفوذ در مناطق تحت کنترل اسرائیل را حفظ کرده است. گزارش‌ها حاکی از آن است که نیروهای مقاومت توانسته‌اند در شرق رفح عملیات هدفمند انجام دهند. دوم، این حادثه شکست راهبرد اسرائیل در استفاده از نیروهای نیابتی را برجسته می‌کند. تجربه ابوشباب یادآور رویدادهای جنوب لبنان است؛ جایی که نیروهای وابسته به اسرائیل در نهایت فروپاشیدند. بسیاری از تحلیلگران نیز در تحلیل‌ها تصریح کرده‌اند «سرنوشت این گروه‌ها، مرگ و زوال است».

سوم، از منظر انسانی و اجتماعی، مرگ ابوشباب می‌تواند به بهبود روند توزیع کمک‌های بشردوستانه منجر شود. سازمان ملل پیش‌تر گزارش داده بود نیروهای تحت فرمان او با اطلاع اسرائیل بخشی از کمک‌های ارسالی را مصادره کرده‌اند. حذف چنین شبکه‌ای می‌تواند مسیر ارائه کمک‌ها به شهروندان را هموارتر کند و بخشی از بی‌اعتمادی موجود نسبت به روند امدادرسانی را کاهش دهد.

در جمع‌بندی، پرونده یاسر ابوشباب نماد فرجام نیروهایی است که در خدمت اشغالگران قرار می‌گیرند. مسیر زندگی او از یک مجرم عادی تا چهره نظامی مورد حمایت اسرائیل و در نهایت مرگ در شرایطی مبهم، بازتابی از شکست سیاست‌های اشغال و ناکامی در ایجاد جایگزین برای مقاومت است. واکنش‌های مردمی در غزه نیز نشان داد جامعه فلسطینی، به‌رغم فشارها و محاصره، به آرمان خود وفادار مانده است. در بیانیه قبیله الترابین آمده است: «این فصل تاریک به پایان رسید و تاریخ قبیله از او بیزاری و برائت می‌جوید».

در نهایت، مرگ ابوشباب تنها پایان حیات یک فرد نیست، بلکه پایان طرحی است که می‌کوشید با اتکا به گروه‌های وابسته، ساختار مقاومت را از درون تضعیف کند. تجربه او بار دیگر نشان داد غزه با وجود ویرانی و محاصره، همچنان پایدار است و هیچ نیروی نیابتی نمی‌تواند اراده مردم آن را درهم بشکند.

دور دنیا

موگرینی استعفا کرد

مسؤول سابق سیاست خارجی اتحادیه اروپایی چند روز پس از بازداشت به خاطر پرونده کلاهبرداری، از سمت خود به عنوان رئیس کالج اروپا استعفا کرد.

فدریکا موگرینی پنجشنبه گذشته در یک بیانیه گفت: «در راستای دقت و انصاف بی‌چون و چرایی که همواره در انجام وظایفم رعایت کرده‌ام، امروز تصمیم گرفتم از سمت ریاست کالج اروپا و مدیریت آکادمی دیپلماتیک اتحادیه اروپایی استعفا دهم». موگرینی، استفانو سانینو و چزاره زگرتی، به عنوان بخشی از تحقیقات مربوط به کلاهبرداری با مشارکت دفتر سیاست خارجی اروپا و کالج اروپا دستگیر شده بودند. فدریکا موگرینی، وزیر اسبق خارجه ایتالیا، بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ به عنوان نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپایی و رئیس بازوی دیپلماتیک این بلوک، سرویس اقدام خارجی (EEAS) فعالیت داشت.

■■■

رئیس‌جمهور کلمبیا:

تا آخرین نفس مقابل تهدیدات آمریکا می‌ایستیم

رئیس‌جمهور کلمبیا در واکنش به فشارهای اخیر واشنگتن هشدار داد در برابر تهدیدات آمریکا عقب‌نشینی نخواهد کرد و «تا آخرین نفس» از کشور دفاع خواهند کرد.

گوستاوو پترو با انتقاد شدید از اظهارات اخیر رئیس‌جمهور آمریکا تاکید کرد ایالات متحده به بهانه مبارزه با مواد مخدر، این کشور را تهدید می‌کند اما بوگوتا در برابر هرگونه تهدید ایستادگی خواهد کرد. وی سپس خطاب به آمریکا هشدار داد کلمبیا اجازه نخواهد داد استقلالش خدشه‌دار شود و در صورت لزوم برای دفاع از حاکمیت ملی «تا آخر خواهد ایستاد». پترو در سخنرانی خود خطاب به فرماندهان نظامی کلمبیا با لحنی قاطع گفت آمریکا به بهانه مبارزه با کارتل‌های مواد مخدر، بوگوتا را تهدید می‌کند اما دولت او چنین رویکردی را نمی‌پذیرد.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا پیش‌تر مدعی شده بود «کلمبیا در حال تولید کوکائین است» و کشورهایی از این دست می‌توانند «هدف حمله قرار بگیرند». رئیس‌جمهور کلمبیا خطاب به فرماندهان نظامی کشورش گفت: «دستور فرمانده کل این است: ما از حاکمیت خود دفاع می‌کنیم، حتی اگر به قیمت جان ما تمام شود. کلمبیا نباید تهدید شود». او هشدار داد ارسال هرگونه پیام تهدیدآمیز برای مردم کلمبیا، «پلنگ خفته در وجود مردم کلمبیا را بیدار خواهد کرد». پترو رویکرد آمریکا را توهین‌آمیز خواند و عملیات نظامی در کارائیب را «تحقیرآمیز» توصیف کرد. او افزود مردم کلمبیا سال‌ها بهای سنگینی در جنگ با مواد مخدر پرداخته‌اند.

■■■

مقاومت فلسطین:

مزدوران اسرائیل خود را تسلیم کنند

دستگاه امنیت مقاومت فلسطین از مزدوران رژیم صهیونیستی در نوار غزه خواست خود را تحویل دهند.

بعد از کشته شدن «یاسر ابوشباب» سرکرده مزدوران رژیم صهیونیستی در نوار غزه، یکی از رهبران دستگاه امنیت مقاومت گفت: ما به مدت ۱۰ روز در توبه را برای مزدوران شبه نظامی مورد حمایت رژیم اشغالگر باز می‌کنیم. این مزدوران باید خود را به دستگاه امنیت مقاومت تحویل دهند. وی به تلویزیون العربی گفت: ما از موضع ملی و مسؤولانه خانواده‌ها و عشایر درباره افشای مزدوران قدردانی می‌کنیم.

در این راستا کمیته‌های مقاومت فلسطین در بیانیه‌ای اعلام کرد: کشته شدن یاسر ابوشباب پیام واضحی برای تمام کسانی است که به دنبال همکاری با دشمن صهیونیستی هستند. کشته شدن ابوشباب ناتوانی و شکست رژیم اشغالگر در حمایت از مزدوران خود را ثابت می‌کند. این کمیته‌ها اعلام کرد: مقاومت سپر محافظ و دژ استواری برای ملت، خانواده‌ها و عشایر ما است و هرگز اجازه فروپاشی جامعه فلسطین را نمی‌دهد. ما از تمام کسانی که در همکاری با دشمن صهیونیستی دست دارند می‌خواهیم به آغوش ملت بازگردند.

■■■

شکایت نیویورک تایمز از پنتاگون و هگست به دلیل نقض آزادی بیان

روزنامه نیویورک تایمز از پنتاگون و رئیس آن به دلیل «ایجاد محدودیت در اختیارات خبرنگاران برای تهیه گزارش» شکایت کرد. این روزنامه اعلام کرد مقررات جدید، نقض آشکار متمم اول قانون اساسی و حقوق روزنامه‌نگاران است.

روزنامه نیویورک‌تایمز در پرونده‌ای که به دادگاه فدرال واشنگتن دی‌سی ارائه شده، تاکید کرده سیاست وزارت جنگ ایالات متحده «به دنبال محدود کردن توانایی روزنامه‌نگاران برای پرسیدن سوال از کارمندان دولت و جمع‌آوری اطلاعات برای گزارش‌هایی است که اطلاعات عموم مردم را فراتر از اعلامیه‌های رسمی افزایش می‌دهد». این سیاست که رسانه‌های خبری برای دسترسی به پنتاگون ملزم به امضای آن بودند، بیان می‌کند پرسنل نظامی قبل از به اشتراک گذاشتن هرگونه اطلاعات نیاز به تایید دارند و مطبوعات باید آگاه باشند که «پرسنل ممکن است با عواقب نامطلوبی برای افشای غیرمجاز اطلاعات مواجه شوند».

در شکایت روزنامه نیویورک‌تایمز همچنین آمده است: «پنتاگون تصریح کرده است تکنیک‌های قانونی و معمول جمع‌آوری خبر مانند پرسیدن سوال از کارمندان دولت و مصاحبه با آنها می‌تواند منجر به لغو مجوز دسترسی روزنامه‌نگاران شود. بدین ترتیب، از طریق این سیاست، مقامات پنتاگون به خود این قدرت را داده‌اند که اعتبارنامه روزنامه‌نگاران را به دلیل انتشار گزارش‌هایی که رهبری پنتاگون ممکن است آنها را نامطلوب یا ناخوشایند بداند، به حالت تعلیق درآورند». این رسانه آمریکایی از دادگاه خواست این سیاست را «غیرقانونی و مغایر با قانون اساسی» تشخیص دهد و حکمی صادر کند که پنتاگون و «پیت هگست» وزیر جنگ آمریکا را از اجرای این سیاست منع کند.